

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOMITETU OPIEKI
NAD KOPCEM JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W 2011 ROKU**

Andrzej Fischer

W 2011 r. prowadzono na kopcu prace naprawcze osuwiska powstałego w maju 2010 r.

5 stycznia został zatwierdzony projekt odbudowy kopca opracowany przez Firmę „ARG – projektowanie inwestycyjne Andrzej i Renata Garbiel”.

18 maja w wyniku przetargu ogłoszonego przez inwestora prac Fundację Miejski Park i Ogród Zoologiczny wyłoniono wykonawcę prac, które powierzono firmie „Megabud” z Krakowa. W komisji przetargowej, obok przedstawicieli UMK ZRZZK i FMPiOZ, wziął udział z ramienia Komitetu wiceprzewodniczący do spraw odbudowy kopca mgr inż. Włodzimierz Śliwczyński. Na wykonanie prac zgromadzono środki przekazane przez Gminę Miejską Kraków w wysokości 1 240 000 zł i Narodowy Fundusz Odnowy Zabytków Krakowa w wysokości 600 000 zł.

8 czerwca 2011 r. wprowadzono wykonawcę na teren budowy, a 16 czerwca rozpoczęły się prace na kopcu. Co dwa tygodnie odbywały się na placu budowy odprawy przedstawicieli Inwestora, wykonawcy ZRZZK, UMK z udziałem przedstawiciela Komitetu.

Powierzchnia odbudowywanych skarp wynosiła 2251 m². Odtworzenie obsuniętych zboczy wykonane zostało w podobnej technologii, jak poprzednia renowacja kopca. Nawodniony grunt z gliny miękkoplastycznej został usunięty. Do odtworzenia zboczy użyto żwiru i pospółki układanych w zawijaną geowłókninę. Dla dodatkowego zabezpieczenia zamontowano geosiatki oraz co 25 cm stalowe kotwy o średnicy 12 mm. Na tak przygotowanym podłożu ułożono komórkowy system ograniczający geoweb-siatkę z tworzywa sztucznego o wysokości 10 cm. Komórki geowebu zasypane zostały atestowanym humusem wymieszanym z torfem i specjalną mieszką nasion traw.

Ponadto odtworzono ścieżki o powierzchni 422 m². Ścieżki zbudowano z kostki granitowej na betomatach ze zbrojonymi betonowymi krawężnikami wzmocnionymi dodatkowo stalowymi kotwami o długości 70 cm. Równolegle do ścieżek ułożono drenaż z rur PCV o długości 400 m.

W związku z koniecznością ustabilizowania zwieńczenia kopca, które w drugiej połowie 2010 r. uległo nieznacznej deformacji, nawierzchnia zwieńczenia została rozebrana i po pokryciu podłoża betomata i zaprawą cementową ułożona na nowo. Maszt wieńczący kopiec został odcięty i po wyprostowaniu ponownie zamontowany.

Przeprowadzono również naprawę nawierzchni kamiennej placu przed wejściem na kopiec.

Prace remontowe zostały zakończone odbiorem technicznym 18 listopada 2011 r.

W ramach gwarancji wykonawca zobowiązał się w kwietniu 2012 r. dokonać przeglądu odbudowanych zboczy i ścieżek, usunięcia ewentualnych usterek oraz dokonania ponownego posiewu traw i uzupełnienia humusu.

Przed rozpoczęciem oraz po zakończeniu prac Komitet zorganizował konferencje prasowe, również na bieżąco informował środki masowego przekazu o sytuacji na kopcu.

Na nieobjętej przebudową części kopca w kwietniu 2011 r. Firma Zieleniarska rozpoczęła prace konserwatorskie. Obejmowały one oczyszczanie zboczy z porostów oraz wypełnianie wypłukanych komórek geowebu humusem, nasionami traw i nawozem. Wypłukane spoiny w nawierzchni kamiennej ścieżek zostały wypełnione zaprawą piaskowo-cementową, a rosnące w nich chwasty usunięte. Nawierzchnia trawiasta zboczy była zraszana wodą z sieci wodociągowej oraz z podziemnych żelbetowych zbiorników zlokalizowanych obok kopca. Trawa na zboczu była wykaszana kilkakrotnie w ciągu roku. Żywopłot wokół kopca został przycięty, a podłoże wypełnione korą.

Członek Komitetu, pracownik naukowy AGH dr Rafał Gawelkiewicz dokonał serii pomiarów geodezyjnych kopca po katastrofie, w trakcie prac i po ich zakończeniu, dokumentując zmiany zachodzące na stożku.

Nadal ze względu na wysokie koszty nie było stałej ochrony kopca.

Komitet kontynuował prace remontowo-budowlane w pawilonie pod kopcem. Wykonano przebudowę instalacji elektrycznej i wodociągowej w kuchni i dolnej części pawilonu. Uporządkowano pomieszczenia dawnego warsztatu przed ich udostępnieniem wykonawcy prac na kopcu, który w zamian za ich użyczenie pomalował w nim ściany.

Na skutek awarii kabla elektrycznego zasilającego Sowiniec pawilon od sierpnia do listopada pozbawiony był energii elektrycznej. Po częściowej naprawie do budynku dochodzi tylko jedna faza zasilania, co utrudnia jego normalne użytkowanie, a uniemożliwia zupełnie jego ogrzewanie, grożąc zniszczeniem wnętrza.

29 stycznia w klasztorze OO. Dominikanów Komitet zorganizował wraz ze Związkiem Piłsudczyków opłatek.

19 marca 2010 r. z okazji imienin Komendanta w katedrze wawelskiej odprawiona została uroczysta msza święta. Delegacja Komitetu złożyła, jak co roku, kwiaty na trumnie Józefa Piłsudskiego.

Komitet 17 i 18 czerwca gościł grupę strzelców z Jednostki Strzeleckiej im. Plk. Leopolda Lisa Kuli w Rzeszowie, których zapoznał z historią kopca i Komitetu oraz pokazał zabytki Krakowa.

20 lipca delegacja Komitetu wzięła udział w uroczystościach 93 rocznicy bitwy obrońców Lwowa z Bolszewikami pod Zadwórzem.

1 sierpnia w siedzibie TMHiZK przy ul. św. Jana 12 miało miejsce zorganizowane przez Komitet spotkanie mieszkańców ul. Józefa Herzoga z członkiem Komitetu – autorem książki o pułkowniku – Przemysławem Wywiałem. Książki z dedykacją autora wręczane były mieszkańcom ulicy, gościem spotkania była między innymi wnuczka plk. Herzoga – Alicja Kwapięń.

5 sierpnia w katedrze wawelskiej odprawiona została uroczysta msza święta inaugurująca współorganizowany przez Komitet 46 (a 31. po wojnie) Marsz Szlakiem I Kompanii Kadrowej, który następnego dnia wyruszył historyczną trasą z Oleandrów do Kielc.

30 października członkowie Komitetu wzięli udział w uroczystościach 93 rocznicy oswobodzenia Krakowa spod władzy zaborczej.

11 listopada członkowie Komitetu uczestniczyli w krakowskich uroczystościach 93 rocznicy odzyskania niepodległości.

Ponadto 11 listopada delegacja Komitetu wzięła udział w obchodach 70 rocznicy śmierci i 73 rocznicy wręczenia buławy Marszałkowi Edwardowi Rydzowi Śmigłemu na przełęczu Jego imienia w Beskidzie Wyspowym.

4 grudnia delegacja Komitetu uczestniczyła w zorganizowanych przez Edwarda Dłużewskiego w Kielcach centralnych obchodach 144 rocznicy urodzin Józefa Piłsudskiego, a 6 grudnia, z okazji tej rocznicy, w katedrze wawelskiej złożono kwiaty na trumnie Marszałka.

W 2011 r. członkom Komitetu wręczono odznaczenia państwowe:

14 maja podczas uroczystej sesji zorganizowanej w siedzibie Sejmu RP z okazji rocznicy powstania Komitetów Obywatelskich członek Komitetu Ludomir Olkuśnik został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

26 września w siedzibie Wojewody Małopolskiego miało miejsce wręczenie odznaczeń państwowych m.in. członkom Komitetu: byłemu wieloletniego wiceprzewodniczącemu ds. odbudowy kopca inż. Witoldowi Tukalle – Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski oraz jego żonie Ewie Tukalle – Krzyż Kawalerski.

Komitet wydał wspólnie z Fundacją Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego kolejny, podwójny (36/37) numer „Sowińca”.

23 lutego 2011 r. odbyło się w lokalu Towarzystwa przy ul. św. Jana 12 coroczne Ogólne Zebranie Komitetu, na którym zaproponowano Wydziałowi Towarzystwa do zatwierdzenia obecne władze w składzie:

- przewodniczący dr Jerzy Bukowski,
- wiceprzewodniczący ds. organizacyjnych Andrzej Fischer,
- wiceprzewodniczący ds. technicznych inż. arch. Włodzimierz Śliwczyński,
- sekretarz Edward Jankowski,
- skarbnik Małgorzata Marcinek-Marek,
- wiceprzewodniczący honorowi:
  - * Zenon Malik – z ramienia Kadetów II RP,
  - * Witold Tukalle – zasłużony przy odbudowie kopca,
  - * Zdzisław Szewczuk – zasłużony przy odbudowie kopca.

W składzie Wydziału TMHiZK pozostają dr Jerzy Bukowski oraz Andrzej Fischer, który pełni funkcję skarbnika Towarzystwa. W składzie Komisji Kontrolującej Towarzystwa zasiada Ludomir Olkuśnik, który pełni również, z ramienia Komitetu, funkcję redaktora „Sowińca”. Anna Fischer wykonuje obowiązki archiwisty Komitetu.

S O W I N I E C

2013, nr 42, s. 143-146

DOI: 10.12797/Sowiniec.24.2013.42.12

SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU PRAC NA KOPCU JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W 2011 ROKU

Włodzimierz Śliwczyński

Po ulewnych deszczach 15 i 16 maja 2010 r. zbocze południowe i ścieżki kopca uległy zniszczeniu. Uszkodzenia obejmowały 2675 m². Uległo też uszkodzeniu zwieńczenie szczytu kopca. Powstało znaczne nawilgocenie gruntu, który podczas ostatniej odbudowy nie był wymieniony. Zbocze pomiędzy pierwszą a drugą ścieżką uległo całkowitemu zniszczeniu. Nastąpiło również oberwanie się ścieżki brukowej łącznie z krawężnikiem. Nasiąknięty wodą grunt zwiększył swój ciężar, a obniżenie się parametrów wytrzymałościowych spowodowało dalsze uplastycznienie podłoża i destrukcję zbocza.

Fundacja Miejski Park i Ogród Zoologiczny przystąpiła do zabezpieczenia ścieżek i zboczy. Zakład usług wiertniczych, geotechnicznych i inżynierii środowiska „Wodeko” dokonał badania podłoża gruntu, a firma ARG Projektowanie Inwestycyjne Renata i Andrzej Garpiel wykonała dokumentację renowacji kopca uzgodnioną z Miejskim Konserwatorem Zabytków Krakowa. Opracowany na zlecenie Fundacji MPiOZoo projekt budowlany został zatwierdzony i uzyskał decyzję o pozwoleniu na budowę nr 2798/10 z dnia 5 stycznia 2011 r. z klauzulą prawomocności w dniu